

101. A megalkuvó magyar politika a kiegyezés felszines nyugalmából a millenium „nagy-magyar birodalmába” evezett, onnan az első világháború katasztrófáján semmit sem okulva, a második nagy szerencsétlenségbe.

A parasztság számára azonban megállt a történelem a földnél, ott, ahol a jobbágyfelszabadítás abbahagyta a magyar föld kérdésének rendezését. A magyar parasztság komolyabb következményekkel vállalta a harcot a nemzeti függetlenségért és áldozataiban önzetlenebb volt, mint földesurai. A 48-as forradalmat megelőző reformkorszak haladószellemű nemessége programjába vette a jobbágyfelszabadítást, a közteherviselést és tisztában volt vele, hogy a magyar függetlenség kivívásának elengedhetetlen feltétele a széles, nemzeti egység, amely a jobbágyfelszabadításnak ez a következetes értelmezése megnyitotta az utat, amelyen végre a parasztság is elindulhatott a nemzeti egység felé és jogot, szabadságot: követeléseinek teljesülését várhatta az egységtől. A parasztság komolyan vette ezt az utat. A márciusi forradalom törvényei nem teljesítettek ugyan minden követelést, de bizott abban a nemzeti egységben, amelynek tagja volt, előlegnek tekintette az addig törvénybe iktatott jogokat és a szabadságharcban úgy védte a hazát a Habsburgok ellen, mint a saját szabadságát, nem szabott több feltételt, hanem maga is előlegezett, bizalommal, hátsó gondolat nélkül. Isaszegnél, Vácnál, Komáromnál felszabadult jobbágyok vére hullott a hazáért, együtt a jobbágyait felszabadító vérevel.

A magyar földbirtokos osztály azonban 1848 után nem építette tovább ezt a vérrel pecsételt nemzeti egységet és a forradalom vereségéből más tanulságokat vont le, mint a parasztság. A kiegyezés országában a birtokos nemesség már nem tartotta a haza létkérdésének a feudális viszonyok maradványainak gyökeres felszámolását. A reformkorszak célkitűzéseitől elfordult, a polgári haladást már nem értelmezte olyan következetesen, hogy meg ne térte volna a feudális maradványokat, összegegyeztetetőknek, sőt célravezetőnek ne tartotta volna azok folytatását. A parasztság részéről pedig változatlanul fennálltak a márciusi követelések, súlyosbodva minden léptétől, amelyet a földbirtokos osztály az ellenkező irányba, a nemteljesítés felé tett.

Nemzeti Segély

Helyesbítés. A Nemzeti Segély tegnapi közleményét a következőképpen helyesbíti: csak a Szegeden elhelyezett budapesti gyerekek nevelőszüleit kérjük, hogy husvét vasárnapján d. e. 8-12 óra között fáradjanak be a Nemzeti Segély (Kálvária-u. 8-10.) székházába a gyerekekkel együtt, hogy az ünnepi ajándéknak szánt husvétit tojásokat a gyerekeknek kioszhassuk.

Párthírek

A Szocialdemokrata Párt szegedi szervezete tagjainak mérsékelt áron angol nyelvtanfolyamokat rendez kezdők és haladók részére. (Kis csoportok heti 2 órában havi 20 P.) A tanfolyamok április 15-én kezdődnek. Beiratkozás a kerületi pártszervezeteknél a hivatalos órák alatt és a központban, Csekonics-u. 4. szám alatt naponta d. u. 2-5-ig.

Szegedi hírek

A Délmagyarország legközelebbi száma szerdán jelenik meg.

x Iskolai hírek. Majorné Mayer Lujza gyors- és gépíróiskolájában áprilisban kezdődik meg újból a gyors-, gép- és helyesírás tanítása. Beiratkozás: d. e. 9-12-ig, d. u. 4-6-ig, Horváth M.-u. 3. ipartestületi székházban.

x Iparosok figyelmébe! A szegedi ipartestület április 1-re összehívott közgyűlése a járványveszély miatt elmarad, a közgyűlést később fogjuk megtartani. Az elnökség.

x Felhívjuk a mesterségesen táplált csecsemők és gyermekek szüleit, illetőleg gondozóit, hogy a tejet a fertőzés után azonnali hátsék le folyó víz alatt vagy jégre helyezve.

x Halálozás. Fájdalomtól mélyen lesújtva tudatom, hogy drága jó édesanyám március 22-én Zombolyán meghalt. Ács Sánta Mihályné.

x Az Annunciáta-nővérek közlik, hogy szeretett nővértársuk Sipos Rozália Rafaela járványkórházi ápolónővér temetése a belvárosi temető kupolacsarnokában húsvétvasárnap, április 1-én délután 4 órakor lesz.

x Köszönetnyilvánítás. Köszönetet mondok mindazoknak, akik szeretett férjem, id. Prágai Antal temetésén koszorú- és virágadományokkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

x Ezúton mondunk halás köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, akik id. Demeter Ferencné temetésén résztvettek és virágadományokkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család.

x Lehotay Árpád, Bárczy Kató és Zsolnay Judit főszereplésével április 9-én kerül bemutatásra Hay Gyula: Németek című drámája a Kamara Színházban.

x Eljegyzés. Bayer Rózsa áll tanítónőt eljegyezte Némedi Varga János postatisztát. Kiskunfélegyháza.

x A szegedi Máv. alkalmazottak tehermentesítő egyesületének elnöksége értesíti összes azon rendes és pártoló tagjait, akik a hátralékos tagdíjukat már rendezték és lakáscímüket leadták, azoknál az egyesület pénzbeszédje április 1-től kezdve a tagdíjukat lakásukon fogja beszélni. Az egyesület kéri azon rendes és pártoló tagjait, akik a hátralékos tagdíjakat nem rendezték és lakáscímüket sem adták le, hogy tagdíjaikat az egyesület hivatalos helyiségében (Vitéz-u. 4.) sürgősen rendezni és lakáscímüket leadni szíveskedjenek. Hivatalos órák: csütörtökön és pénteken d. u. 2-5 óráig.

x Házasság. Lukács Magda és dr. Antalfy György főispáni titkár házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

x Dunai László és Góré Gizella ápr. 1-én d. u. 4 órakor tartják esküvőjüket a rókusai templomban.

x Eljegyzés. Ifj. Turbuk István eljegyezte Balogh Erzsébetet. (Minden külön értesítés nélkül.)

x A Vígyszínpad óriási nyeresége lesz az a szerződés, amely tegnap jött létre. Hódossy Judit a debreceni színház gyönyörű fiatal énekes-táncos primadonnája szerződött a társulathoz. Ugyanakkor Bethlen B. László igazgató előzetes megbeszélésből a megnyitó műsorból kiengedte Bárczy Katót, a Vígyszínpad tagját, aki még két darabban lép fel a Fialak Kamara Színházában.

x Igazságügyi Szakszervezete felhívja a nyugdíjasokat, hogy a decemberi nyugdíjak átvétele végett azonnal jelentkezzenek és nyugellátási lapjaikat hozzák magukkal.

Ki tud róla?

Mi történt október 15. után a komáromi gyűjtőtáborból továbbszállított topolyai politikai internáltakkal? Aki bármit tud, jelentkezzen a Délmagyarország kiadóhivatalában.

Uzenetek

Bernátné Menciaz Magda és Marika Szegeden vannak. Kéri testvérét és édesanyját jöjjenek vagy sürgönyözzenek Dugonics-utca 16. alá.

Szegedi 5. honvéd kerületi hadbírótság.

Felhívás

Nap, mint nap előforduló eset, hogy a Honvédelmi Miniszter által különböző ipari vállalatoknak adott közszállítási megrendelése alapján az egyes vállalatok eme kötelezettségeiknek nem tettek, vagy nem tettek eleget s a leszállítandó gyártmányok kész-, vagy félkész állapotban ma is a közszállítással megbízott cégek és ipari vállalatok, valamint kisiparosok birtokában vannak anélkül, hogy az 1945. évi február 12-én ezen cikkek beszállítására és bejelentésére vonatkozóan megjelent 50.002. eln. ag. 1945. számú felhívásra bejelentéseiket a honvéd kerületi parancsnoksághoz megtették volna.

Tekintettel arra, hogy ellenőrző közegeimmel valamennyi vállalat, üzem és kisiparos közszállítási megbízását a rendelkezésemre álló iratok alapján felülvizsgáltam, felhívom az összes ipari üzemek, vállalatok vezetőit, a közszállítással megbízott kisiparosokat, hogy jelen felhívásom megjelenésétől számított 8 napon belül a szegedi 5. honvéd kerületi hadbírótságnál (Szeged, Klauzál-tér 9. sz.) részben jelentésük be, hogy mint közszállító milyen mérvben tett eleget a H. M. megrendelésnek, milyen és mennyi anyagcikket szállított le, milyen és mennyi kész, vagy félkész gyártmányt áru-, vagy anyagcikk maradt a birtokában.

A bejelentés elmulasztása hadbírói és büntető eljárást von maga után.

Szegedi 5. honv. kerületi hadbírótság.

Szeged város polgármesterétől.

8371/1945. E. sz.

Felhívás

A földreformrendelet 38. §. 1., 2., 3. pontjaiban foglalt rendelkezések szerint a kiosztásra kerülő földek, valamint házhelyek juttatásánál előnyben részesülnek azok, akik Németország elleni harcban kiváló érdemeket szereztek valamint azok is, akik az 1945. évi gazdasági munkák végzése során példaadó módon előljárnak.

A földreformrendelet előnyt biztosít a házhely juttatásánál mindazon rokkantoknak és mindazoknak, akik egyéb okok miatt tényleges katonai szolgálatot nem teljesíthettek és nem földmunkások, ha belépnek a megalakult önkéntes munkásszázadba és becsületesen kivészik részüket az igahány miatt nehézségekkel küzdő mezőgazdasági munkások megerősítésében, valamint az orosz hadsereg által kívánt munkák elvégzésében.

Az önkéntes munkásszázadba beléphet minden 16-60 éves férfi, aki jelenleg nem katonán, nem hadiüzemi munkás, de fizikai erejéhez mérten szorgalmasan ki öbajtja venni részét, munkásszázad által vállalt országépítő munkából. Az önkéntes munkásszázad tagjai Szegeden teljesített munka esetén 12 P munkabért kapnak és otthonukban lakhatnak. Mezőgazdasági munka esetén a helyben szokásos napszámért kapják.

Az önkéntes munkásszázadba felvételre jelentkezni lehet 1945. április 3-tól kezdődőleg a munkásszázad parancsnokságánál Szeged, Mars-tér 20. az udvarban.

Szeged, 1945. március 31.

Munkaközvetítő Hivatal.

Meghívó

a Szegedi Téglagyár Társulat szegedi bej. cégnek 1945. április 12. napján délelőtt 10 órakor Szegeden, Cserzy Mihály-utca 30. szám alatt a részvénytársaság hivatali helyiségében megtartandó

75. évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. A határozatképesség megállapítása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései az 1944. üzletéről.
3. Határozathozatal az 1944. évi zárszámadások, mérleg- és eredményszámla megállapítása tárgyában.
4. Határozathozatal az igazgatóságunk és a felügyelő bizottságunk adandó felmentvény tárgyában.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megbízatásának megszü-

nése folytán új igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása. 6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlésen résztvevő kiváló részvényesek kötelesek részvényeiket legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a társulat pénztáránál Szegeden, Cserzy M.-u. 30. sz. alatt elismertvény ellenében letétbe helyezni.

Mérlegszámla: 1944. december 31. Vagyoni: Pénztárkészlet 3.192.20. Ingatlanok 45.110.51. Épületek 161.150.54. Gépek 47.427.30. Iparvagyány 9.839.69. Értékpapír 2.159.50. Árukészlet 8.683.90. 1943. évi veszteség 23.818.52. 1944. évi veszteség 92.738.24. Összesen 393.124.90 P. Teher: Részvénytőke 216.000. Tőketartalék 1.971.53. Váltó 80.000. Értékkülönbözeti tartalék 1.536.98. Hitelezők 92.203.64. Kocsi, ló 2.412.75. Összesen 394.124.90 P.

Eredményszámla: 1944. december 31. Veszteség: Tiszti fizetések 18.977.27. Munkabérek 43.945.95. Kamatok 6.105.32. Üzemi költségek 27.008.44. Üzleti költségek 19.253.66. OTI stb. járulékok 3.667.47. Adók, illetékek 21.966.58. Más évi veszteség 23818.52. Összesen 164.143.21 P. Nyereség: Fuvardíjak 9.376. Ingatlanjövödelem 210.44. Üzemi kár szla. 38.000. 1943. évi veszteség 23.818.52. 1944. évi veszteség 92.738.25. Összesen 164.143.21 P.

Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta a Felügyelő bizottság.

Szeged város polgármesterétől.

4166/1945/46.

Felhívás

Felhívom mindazokat a gazdákat, akik igeerővel nem rendelkeznek és 1945. március 26-tól ezt a körülményt Halasi Lajos irodaigazgatónál bejelentették, április 3-án, reggel 7 órakor az alább felsorolt helyeken jelentkezzenek, ahol a földjük megszállására kirendelt igeerőt a termelési bizottság megbízottjai útján igénybe vehetik:

Felsővárosi bikaállónál, Kocsárdi külterületi rendőrpáncsnok, Csongrádi-sugáruati utázháznál, Németh gazdasági ell. Gyulapüspöktelepen a Zöldföldi vendéglő előtt, Zöldföldi term. biz. elnök. Szabadkai-uti megállónál és Hattyason, Járny gazd. felügy. Szentmihálytelken az ottani term. biz. elnök, Szt. János-szobor. Az úgyfalai községhez a Zöldföldi, személtel. term. biz. elnök. A bodomi gazdaságnál (városi kertészház) Szőcsényi gazd. vezető, Kúlsó-Baktóban a Gerantanyánál, Gera csordagazdasági elnök.

Felhívom azokat a gazdákat, akiknek a szántóterületükön még tengeriszár, vagy más olyan növény van még talpon, amely a tavaszi mezőgazdasági munkákat akadályozná, sürgősen takarítsák le, mert amennyiben ez nem történne meg, eljárásukat szabotálásnak veszem és ellenük a legszigorúbb eljárást fogom alkalmazni.

Szeged, 1945. március 31.

Polgármester.

Különlélek

Bejáró takarítónőt a délelőtti órákban sürgősen keresek. Cim a kiadóban.

Kérem azt a nőt, aki a Kigyó-utcai virágüzletből egy pillanatra leletti retikülömet tévedésből elvitte, jutalom ellenében adja le az üzletben, mert számra ugyanis értéktelen kulcsok voltak benne.

Nagyfeketén két kishold felesbe kiadó. Szentharomság-u. 36. Kovácsné.

Földleperpalánta olcsón eladó Csongrádi sugáru 41.

3 kamári és egy kártológép eladó vagy nyulketrecért elcserelehető, angora gyapjút cserélek zsírért, szaloncukorért, olajért, sóért, szappanért. Tápió-u. 15.

80 basszusos teljesen új tanzóharmonika eladó. Tisza

Egy hold rokkantföld bérbeadó Ujszegeden. Tud. Teréz-u. 4. Szemerédy.

Zongorahangolást és javítást vállalok. Kállai, Szilágyi-u. 4.

Egyedülálló magányos nő elmenne jobb helyre bentlők mindenek. Cim a kiadóban.

Nyers és mosott gyapjút magas áron veszünk. Szent Miklós-u. 14.

Gyapjuonót kapható. Fonást vállalok. Fonónt felveszek. Gyapjút, angoraszőrt veszek. Szatymazi-u. 6.